

„Европа се принуждава да прави народни завоевания въ другитѣ части на земята посрѣдствомъ религията, писмеността, техниката и науката—единственъ завоевателенъ способъ.

„Земното положение на единъ народъ има голѣмо влияние върху съдбата му. Българскитѣ народъ, простирайки се отъ Черно море до Адриатическо море, застава като стена предъ Австрия, Кроація и Далмация и има голѣмо значение, стига достойно да прецени това си предимство.

„Удивително е човѣкъ като гледа и слуша, какъ всички, безъ изключение, се боятъ отъ най-малкото нѣщо, което би накърнило свободата имъ, а отъ друга страна хората съ дѣлата си вѣчно се стараятъ да закрепятъ все повече робството.

„Народитѣ пишатъ противъ тиранитѣ си, че ги измъчватъ, ала щомъ се избавятъ отъ тѣхъ, бързатъ да се предадатъ въ ржцетѣ на другъ, по-силенъ тиранинъ.“

Тѣзи и други подобни мисли, които ни отвеждатъ ту къмъ вѣрата въ прогреса, ту къмъ скептицизма на XVIII вѣкъ, разкриватъ само частица отъ миросгледа на Селимински, както той изтича отъ единъ житейски опитъ и отразява подсъзнателни насоки на единъ духъ.

Завърналъ се отъ обиколката си въ Европа, и то окриленъ съ надежди за възходъ на народа си въ просвѣтно и политическо отношение, Селимински ще следи особено зорко разнитѣ фази, презъ които минава черковниятъ въпросъ. Отъ далечъ той долавя, какъ нѣкои представители на българския народъ и на българската община въ Цариградъ все още не могатъ да се освободятъ отъ пакостната си нерешителностъ и проявяватъ склонностъ къмъ дирене срѣдни пжтища въ спора съ патриаршията. И той надава отново тревога и бичува страстно, съ буря въ душата си, малодушнитѣ водачи, изгубили търпение или станали неволно чужди орждия. Въ духа, въ който той е проповѣдвалъ и по-рано между браилчани, печатниятъ органъ на общината ще отстоява тѣкмо такива схващания. Така, въ брой 2 отъ 7 юний 1863 г., Българска пчела помѣства една дописка отъ Цариградъ, 30 май, по черковния въпросъ, гдето между друго се заявява най-опредѣлено: „Трѣба да имаме за достовѣрно, че Фенеръ не ще остави нито едно срѣдство неупотрѣбено, за да може да упази деспотизма си надъ българитѣ. Това е за Фенеръ въпросъ за животъ или смъртъ, особено сега, когато медътъ и млѣкото на Съединитѣ княжества престана да тече въ устата на лакомата и ненаситна Фенерска ламя“. И още: „Колкото и да въртимъ